

unei piese nu e repetabilă, ci înlocuită cu alta, îmbogățită cu noi valențe expresive și semantice; fiecare etapă are chipul ei unic, inconfundabil.

În partea a doua a programului, orchestra dirijată de Gabriel Bebeșelea a prezentat o creație valoroasă a compozitorului Serghei Rahmaninov: *Dansurile simfonice op. 45*. Interpretarea plină de fantezie și elan a artiștilor de pe scenă a entuziasmat publicul. Sub bagheta inspirată a dirijorului, orchestra a realizat tablouri muzicale contrastante, a evocat original particularitățile specifice ale dansurilor, a evidențiat amploarea și echilibrul formei și bogăția inspirației compozitorului; mai presus de toate, a evidențiat într-o manieră cuceritoare tematica variată, extrem de ofertantă ce poartă aceeași amprentă personală, unificatoare a lui Rahmaninov. Versiunea propusă de dirijor - remarcabilă prin originalitate, insolit și ingenioase asocieri imagistice -, a cucerit în egală măsură orchestra și publicul. Am admirat eleganța, eficacitatea și rafinamentul prestației dirijorale, care stau mărturie pentru talentul, profesionalismul și dăruirea artistului. Gabriel Bebeșelea a redat cu măiestrie caracterul specific al fiecărei mișcări în parte, punând accent pe latura expresivă și pregnanța ritmică, a creat imagini pline de culoare și pitoresc, precum și o gamă variată de stări sufletești, situate între generozitate și entuziasm, eroism și lirism cuceritor. O mențiune specială trebuie acordată nivelului artistic înalt al instrumentiștilor ce alcătuiesc Orchestra Națională Radio; pe parcursul întregii manifestări muzicale, aceștia au demonstrat profesionalism, maturitate, concentrare și dăruire. Publicul nu mai pricepea mai multe voci distincte, ci una singură - orchestra -, o minunată *forma dicendi*. Dirijorul Gabriel Bebeșelea este adeptul unui stil ce postulează sub diversitatea eurilor (instrumentiștilor), un singur eu și sub diversitatea clipelor, un timp universal. Concertul de la Sala Radio constituie un model de artă interpretativă și viziune estetică de cel mai înalt nivel, ce merită să fie integrat în categoria evenimentelor muzicale ale anului 2017.

Carmen MANEA

Concert simfonic la Sala Radio

În 25 octombrie ac, Orchestra de Cameră Radio, dirijată de Andrei Gocan a susținut un concert simfonic în care a prezentat câteva creații valoroase ale repertoriului universal. Solistul serii a fost apreciatul pianist Horia Mihail, un interpret polivalent, care surprinde de fiecare dată prin versiunile originale, pline de prospețime și creativitate pe care le realizează. În deschiderea programului am ascultat Suita simfonică *Mormântul lui Couperin, M 68a* de Maurice Ravel, lucrare originală, plină de fantezie și culoare. Sub bagheta inspirată a dirijorului Andrei Gocan, orchestra a realizat patru tablouri muzicale contrastante, corespunzând celor patru mișcări ale suitei. Am admirat rafinamentul, frumusețea ornamentației și ingeniozitatea discursului muzical din *Preludiu*, noblețea expresivă și caracterul dansant din *Forlana*, simplitatea și melancolia evocată în *Menuet*, ca și pregnanța ritmică și vivacitatea *Rigodon*-ului. A urmat *Concertul nr. 2 în Si bemol major op. 19 pentru pian și orchestră* de Ludwig van Beethoven, în care Horia Mihail s-a aflat în postură solistică; la mai bine de 2 secole de când a fost scrisă, această creație de anvergură instrumentală, plină de optimism și candoare

fascinează interpreții și publicul de pretutindeni. Versiunea plină de luminozitate și noblețe oferită de pianistul Horia Mihail a entuziasmat publicul. Dacă în I mișcare, *Allegro con brio*, interpretul a impresionat prin virtuozitate, elan sentimental și bogăție expresivă, în mișcarea a II-a *Adagio*, artistul a reliefat cu multă sensibilitate și dăruire frumusețea discursului muzical; în rondo-ul final, *Molto allegro*, a realizat un caleidoscop cuceritor de imagini și stări sufletești caracterizate prin vervă, grație și optimism. Am admirat remarcabilul simț al frazării, rafinamentul tușului, expresia poetică specific beethoveniană, integrarea armonioasă a detaliilor în arhitectura lucrării; dincolo de sonoritatea particulară, interpretările sale au darul de a revela laturi temperamentale puternice și o spectaculoasă combustie interioară. La realizarea performanței artistice au contribuit semnificativ dirijorul și orchestra, care au reușit să valorifice bogăția expresivă și să susțină demersul solistic. La bis, Horia Mihail a interpretat *Visare* de Robert Schumann, miniatură plină de poezie și de rafinament care a evidențiat plenar măiestria artei sale pianistice.

Andrei Gocan

În partea a doua a programului au fost prezentate două lucrări valoroase din repertoriul simfonic. În *Serenada pentru orchestră de coarde op. 20* de Edward Elgar, dirijorul Andrei Gocan a reușit să contureze cu multă subtilitate trăsăturile caracteristice ale acestei bijuterii muzicale. Pe întreaga desfășurare a lucrării, de la *Allegro piacevole*, la *Larghetto* și în finalul *Allegretto*, dirijorul a urmărit să reliefeze melodicitatea și rafinamentul sonor, profunzimea expresivă și complexitatea discursului muzical. Prestația sa convingătoare de la Sala Radio a confirmat calitățile personalității artistice, precum și experiența dobândită prin studiile făcute la Academia Regală din Londra și la Conservatorul din Paris, precum și în concertele de pe scenele mondiale și românești. În încheierea

programului, a fost interpretată *Suita cehă în Re major, op. 39, B. 93* de Antonin Dvorák, creație remarcabilă prin varietatea paletelor sonore și expresive, prin pregnanța ritmică și caracterul antrenant. Cu mult aplomb, cu eleganță și dăruire, muzicienii au conferit un plus de strălucire, de dinamism, de subtilitate și de culoare partiturii. Publicul a admirat eficacitatea și eleganța gesticii dirijorului, care a reușit să polarizeze atenția orchestrei, să valorifice calitatea sonoră și omogenitatea partidelor de coarde, dar și timbralitatea specifică a instrumentelor de suflat. Remarcabil prin claritate, sinceritate și ingenioase asociații imagistice, concertul de la Sala Radio ne-a amintit cuvintele lui Mircea Eliade: "Nimic nu poate dura până nu i se oferă un suflet".

Carmen MANEA

Orchestra Simfonică Radio

Îndeobște Studioul Mihail Jora este destul de aglomerat în serile de vineri când au loc concertele Orchestrei Simfonice Radio, dar atunci când absolut toate locurile sunt vândute și pe la casierie se mai așteaptă vreo minune pentru procurarea unui bilet, cu siguranță are loc un eveniment deosebit. Într-adevăr, atunci când au fost anunțate *Concertul de Beethoven* în interpretarea lui Alexandru Tomescu și *Simfonia a III-a "cu orgă"* de Saint Saëns, toate dirijate de binecunoscutul șef de orchestră și organist Nicolae Moldoveanu, sala a fost plină până la refuz. O eleganță și o atmosferă distinsă au învăluit foaierele și sala în așteptarea celor patru lovituri de timpane care vestesc începutul olimpiului Concert în Re pe care Beethoven l-a terminat în

1860. Alura violonistului Alexandru Tomescu dezvăluie imaginea instrumentistului care își dedica întreaga energie studiului și șlefuirii talentului cu care a fost înzestrat, iar *Concertul op.61* reprezintă lucrarea în care se relevă maturitatea gândirii artistice, rafinamentul stilistic și tehnica fără greș necesare unei interpretări de mare clasă. În acest context este de la sine înțeles ca abordarea opusului beethovenian devine un eveniment la care, din păcate, asistăm din ce în ce mai rar. Spre satisfacția publicului cei doi interpreți au colaborat excelent. Orchestra, prin dirijorul Nicolae Moldoveanu, a fost un partener egal, cu o prezență sonoră eficientă în acest dialog, părțile de tutti susținând travaliul beethovenian în toată frumusețea lui. Violonistul a avut astfel posibilitatea să se desfășoare în voie pe dificilele pasaje (arpegii și game genial aranjate), majoritatea în registrul foarte înalt, care ornamează temele. O frazare elegantă, cu mișcări interioare subtile adaptate dramaturgiei textului, unele intrate deja în tradiția interpretativă, un sunet consistent, iată câteva dintre calitățile care au contribuit la recrearea acestei capodopere. Fritz Kreisler a fost autorul

Alexandru Tomescu

cadențelor - unele dintre cele mai frumoase și potrivite, foarte bine executate - precum și al bisului, *Recitativo și Scherzo Capriccio* pentru vioară solo, în care Alexandru Tomescu a apărut în ipostaza violonistului virtuoz.

Simfonia a III-a în do minor, op. 78 "cu orgă" rămâne pentru totdeauna un punct de referință al creației lui Saint Saëns și, după mărturisirea autorului, lucrarea cuprinde tot ce a izvorât ființa sa mai bun la momentul respectiv. S-au făcut multe speculații în legătură cu acel fragment extras din *Dies Irae* (mult exploatat în literatura muzicală de toate genurile, în cazul nostru se presupune a fi legat de *Totentanz*, Liszt fiind cel căruia i-a fost dedicată lucrarea ulterior) care se transformă în Tema Temelor pe parcursul întregii simfonii. Credem că linia melodică ascunde în sine multiple calități care pur și simplu stimulează imaginația creatorilor, tot așa cum *Lucis Creator* (un alt cântec gregorian, asemenea lui *Dies Irae*) i-a inspirat pe Mozart și pe Haydn la vremea lor. Pe de altă parte compozitorii care au fost și mari organiști (Saint-Saëns la Madeleine, César Franck la Sainte Clothilde, Gabriel Fauré tot la Madeleine, Charles-Marie Widor la Saint-Sulpice, Louis Vierne la *Notre-Dame de Paris*, ca să ne referim cu precădere la cei din Franța) au o scriitură bogată, generoasă, asemenea sonorității grandioase a instrumentului în fața căruia au petrecut foarte mulți ani și au căutat să folosească orchestra cât mai eficient pentru a obține efectul dorit. Este foarte posibil ca la elaborarea celebrului *Adagietto* (din Simfonia a V-a) Mahler să fi fost impresionat de acel *Poco adagio* al primei secțiuni din Simfonia a III-a, în care deja orga aduce acel sentiment "religios" comun amândurora! Ținând cont de toate acestea, excelentul *organist* Nicolae Moldoveanu l-a completat pe dirijor în tălmăcirea vie, dinamică și foarte expresivă a acestui emoționant opus. Ca și în cazul

Concertului de Beethoven tempo-urile au fost foarte bine alese, liniile melodice s-au evidențiat cu claritate mai ales în complicata țesătură contrapunctică a finalului, metamorfozele temei conducătoare putând fi urmărite cu ușurință. Orchestra simfonică Radio a participat cu un vizibil entuziasm la realizarea acestui program la care și-au dat concursul organista Simona Săndulescu și cei doi pianiști virtuozii care au completat aparatul orchestral. Ce poate fi mai convingător decât o interpretare oferită de un artist dirijor-organist care are o profundă înțelegere a acestei splendide muzici scrisă de Saint Saëns?

Corina BURĂ

Orchestra de Cameră Radio

Sub bagheta dirijorului englez William Kunhardt, Orchestra de Cameră Radio a susținut în 29 noiembrie un concert de aleasă ținută artistică. Solistul serii a fost reputatul violonist Gabriel Croitoru, artistul care descoperă mereu noi fațete ale capodoperelor muzicale, oferind publicului versiuni pline de emoție și sinceritate. În deschiderea programului a fost prezentată *Suita capriol pentru orchestră de coarde* de Peter Warlock, creație cuceritoare, alcătuită din șase mișcări contrastante, inspirate dintr-o colecție de piese publicate în 1588. Compozitorul prezintă structura unui intelectual de emoție reținută, disciplinată, prefăcută în idee, dar exprimată în imagini inedite, de mare plasticitate. Muzica surprinde prin mobilitatea fanteziei și prin modernitatea procedeele componistice. Interpretarea lucrării s-a remarcat prin diversitate dinamică, pregnantă ritmică, suplețe și consecvență.

În continuare, a fost interpretat *Concertul nr. 4 în Re major pentru vioară și orchestră, KV 218* de W. A. Mozart, cu Gabriel Croitoru în ipostază solistică. Pe întreg parcursul

William Kunhardt

lucrării, am apreciat excelenta colaborare dintre solist și orchestră, nu doar în ce privește sincronizarea, ci și maniera de expunere a ideilor muzicale. În această situație, rolul dirijorului ni s-a părut a fi secundar. Ne aminteam că în aceeași sală, cu aceeași orchestră, violonistul a interpretat cu succes *Anotimpurile* de Vivaldi, în postură de solist și dirijor (lucru pe care ar putea să-l facă și în cazul altor lucrări, ca de exemplu concertele de Mozart). Revenind la prestația de excepție din 29 noiembrie, amintim aplombul și exuberanța pe care le-a transmis violonistul în prima mișcare *Allegro*, precum și noblețea expresivă din mișcarea a II-a, *Andante cantabile*, care a emoționat profund publicul. Finalul, scris în formă de rondo-sonată, a evidențiat imaginile contrastante întruchipate în cele două secțiuni *Andante grazioso* și *Allegro ma non troppo*. Acompaniat